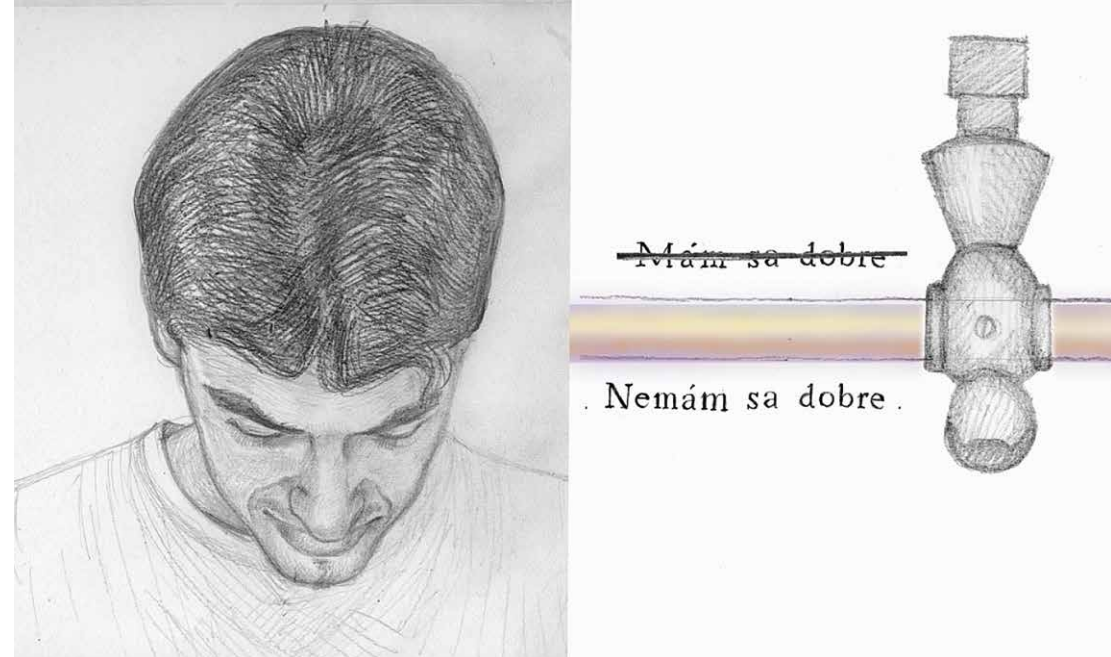

Nina Vrbanová

Investigative Reports from the Edge

A short introduction to the oeuvre of Daniela Krajčová

Annotation

Krajčová explores contemporary European society, its social arrangements and in particular intolerance through the heavily discussed, but polemic concept of multiculturalism. She observes the isolation and detachment of nations in the era of globalized culture. The basis for her reflections usually consists of individual human stories, often mediated in direct social contact with the actors. She incorporates the fates of refugees, Jews and Roma as a living result of a segregating and indifferent society. Mgr.

Nina Vrbanová, PhD. is a curator and critic of contemporary visual art. She studied at the Institute of Literary and Art Communication at the University of Constantine the Philosopher in Nitra and at the Philosophical Faculty of Charles University in Prague. Between 2009-2013, she worked as project manager and curator at the Cyprian Majerník Gallery in Bratislava. She is a member of the Slovak section of the International Association of Art Critics AICA. Until 2014, she worked as editor of the magazine *Rider – A printout of the notice-board on the contemporary art scene*. Between 2010-2016, she completed her PhD in aesthetics at the Philosophical Faculty at the University of Constantine the Philosopher in Nitra (dissertation thesis "Public privacy. The Semiotics of Visual Phenomena."). At present, she is Chief Curator of the Kunsthalle Bratislava. nina.vrbanova@kunsthallebratislava.sk

Nina Vrbanová

Investigatívne správy z okraja

Krátky úvod do tvorby Danieli Krajčovej

Pri predstavovaní Danieli Krajčovej (*1983 Žilina) treba na úvod spomenúť genézu jej štúdia súvisiaceho s mediálnou povahou tvorby, kde kľúčovým východiskom je kresba a jej animácia. V roku 2008 absolvovala štúdium na Vyskej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri Antona Čierneho a v rokoch 2008 – 2010 študovala animáciu na Vyskej škole múzických umení v Bratislave. V kategórii študentských filmov získala viaceré ocenenia. Jej vizuálna tvorba sa tematicky radí medzi solitérne príklady sociálne angažovaného a participatívneho umenia na Slovensku. Do širšieho povedomia kultúrnej verejnosti vstúpila okolo roku 2010, keď v Galérii Cypriána Majerníka v Bratislave predstavila animáciu *Slovenčina pre žiadateľov o azyl* (2009 – 2010).

Ešte počas štúdia na VŠVU sa v rokoch 2007 a 2009 stala finalistkou prestížnej Essl Art Award, v rámci ktorej prezentovala aj interaktívnu maliarsku inštaláciu *Hnuteľnosti* (2008) s témou sociálnej pamäti a rodiny. Oblasť privátnej (vlastnej či rodinnej) mytológie neskôr, počas doktorandského štúdia, vystriedal záujem o širšie definované sociálne témy a tiež metódu orálnej histórie. V súčasnosti sa Krajčová stabilne pohybuje na multimediálnom rozhraní viacerých žánrov, pričom jej doménou ostáva tvorba animácií a rôznorodých participatívnych projektov.

Daniela Krajčová: Slovenčina pre žiadateľov o azyl, 2010, video, 10 min. 25 sec.

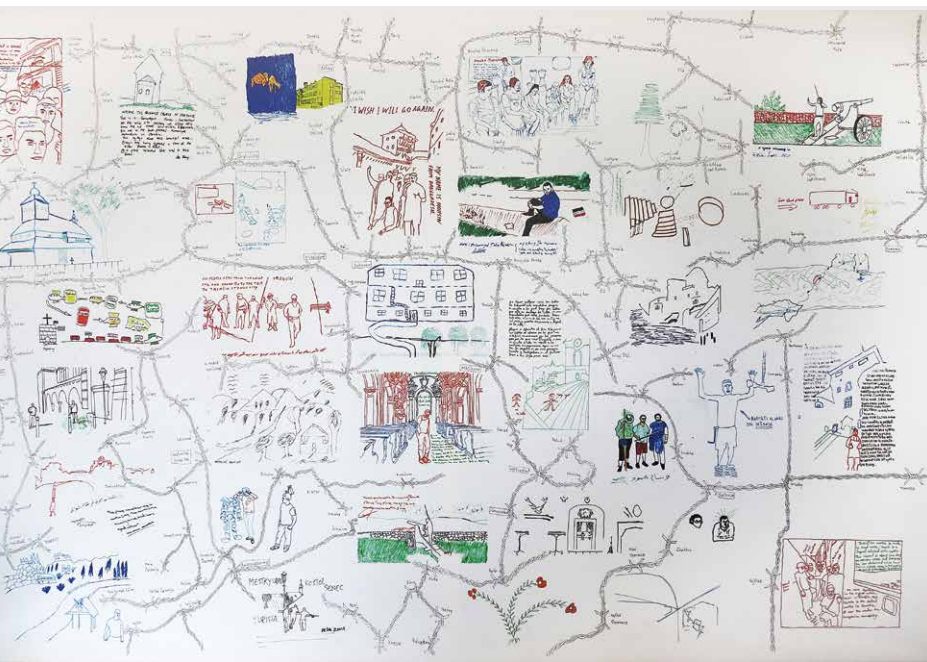
dovali do rôznorodých foriem živej (spolu)tvorby „tu a teraz“. Medzi výrazné participatívne diela patrí putovné animačné štúdio *Karavan* (2013) zamerané na rómsku komunitu, ktoré autorka realizovala v spolupráci s výtvarníkom Otom Hudecom.

Matériu a podklad Krajčovej diel tvoria prevažne reziduá výtvarných workshopov, animácií či iných sociálnych aktivít. Insitné kresby, textové komentáre, fotografie, zvukové nahrávky či krátke dokumentárne videá sú následne zapojené do štruktúry umeleckého diela a komponované ako priestorové inštalácie či videoanimácie. Nielen médiá, ale aj inštitút autorstva sa tak pohybuje v expandovanom socio-kultúrnom poli. Krajčová si v tomto zmysle prisvojuje optiku a rukopis participantov rôznych vekových i sociálnych skupín, čím vizualitu svojich diel ponecháva zakaždým do istej miery otvorenú.

Mgr. Nina Vrbánová, PhD. je kurátorka a kritička súčasného vizuálneho umenia. Študovala v Ústave literárnej a umeleckej komunikácie na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. V rokoch 2009 – 2013 pracovala ako projektová manažérka a kurátorka v Galérii Cypriána Majerníka v Bratislave. Je členkou Slovenskej sekcie Medzinárodnej asociácie kritikov AICA. Do roku 2014 pôsobila ako editorka časopisu *Jazdec – Print nástenky* o súčasnom výtvarnom dianí. V rokoch 2010 – 2016 absolvovala doktorandské štúdium v odbore estetika na FF UKF v Nitre (dizertačná práca „Verejné súkromie. Semiotika vizuálnych fenoménov“). V súčasnosti pôsobí ako hlavná kurátorka Kunsthalle Bratislava.
nina.vrbanova@kunsthallebratislava.sk

Koncom nultých rokov narastá reflexia socio-kultúrnych a socio-politických problémov Európy a sveta. Osobitnú pozornosť verejnému priestoru venuje nová vlna angažovaného umenia. Súčasnú európsku spoločnosť, jej sociálne mechanizmy, a najmä intoleranciu skúma Krajčová prostredníctvom frekventovanej, no polemickej témy multikulturality. Všíma si uzavreťosť a odťažitosť národov v ére globalizovanej kultúry. Bázu jej reflexie tvoria spravidla individuálne ľudské príbehy, sprostredkované často v priamom sociálnom kontakte s aktérmi. Osudy utečencov, Židov či Rómov zapája ako živý dôsledok segregačno-lahostajnej spoločnosti. Problematiku vzťahu štátu, respektíve moci, a človeka hľadajúceho azyl v cudzine spracovala aj v jednej z najnovších inštalácií *Dôvod zostať* (2016), ktorou sa ako finalistka zúčastnila na výstave Ceny Oskára Čepana v Banskej Bystrici.

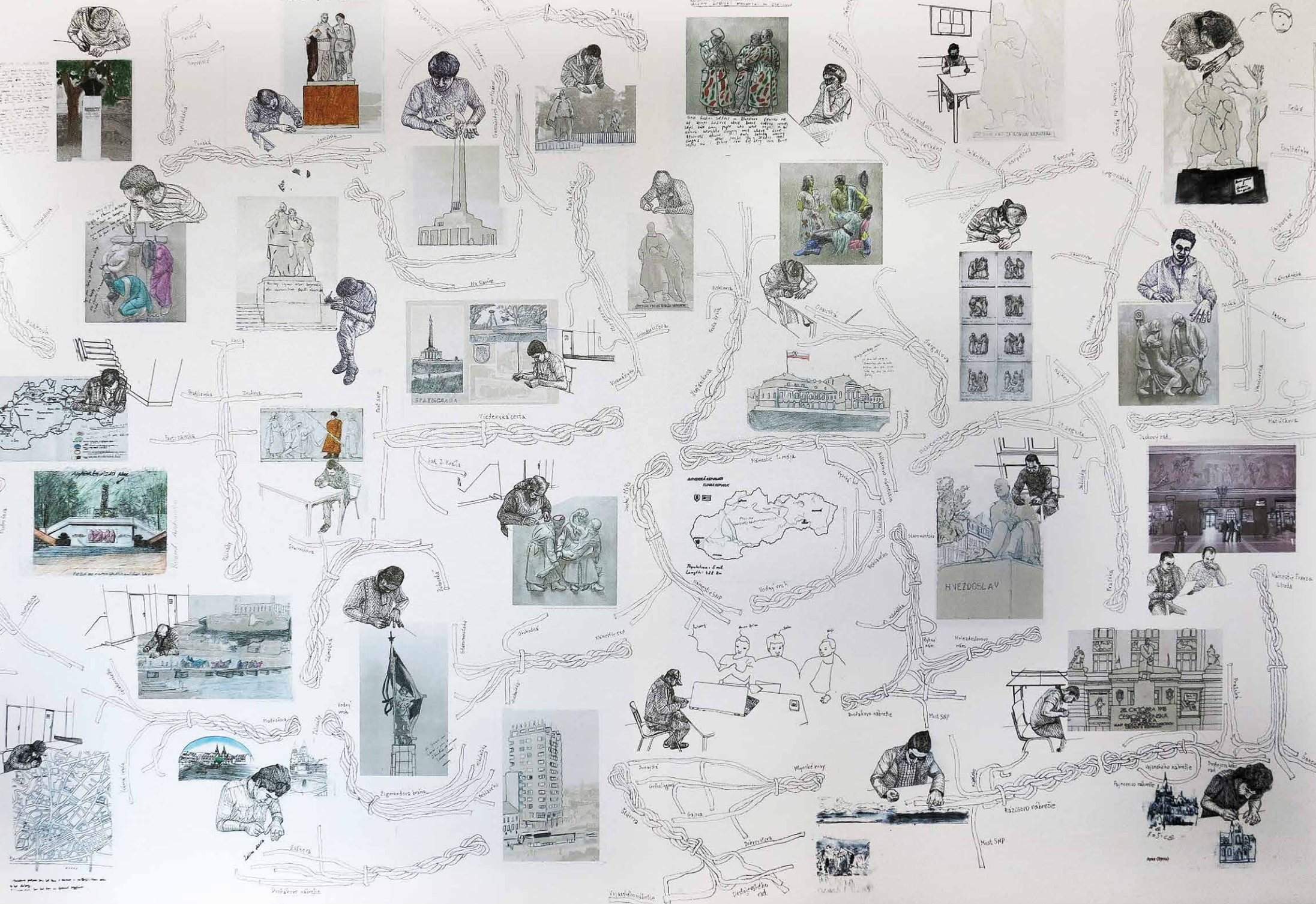
V pozadí Krajčovej diel rezonuje pocit odcudzenia a inakosti, ktorý posilňuje humanistický ráz jej tvorby. Sama ako autorka postupne vystupuje skôr v pozícii režisérky či scenáristky rôznych workshopov, rozhovorov, animácií alebo performancií, ktoré zvukovo i obrazovo dokumentuje a archivuje. Jej aktivity vznikajú ako ciele platformy výpovedí, ako formy a možnosti vyjadrenia sa pre tých, ktorí nemajú byť vypočutí, ktorých sa väčšinová spoločnosť na názory či pocity zvyčajne nepýta. V centre Krajčovej tvorby, ktorá sa zakladá na priamom sociálnom kontakte a participácii, sú ľudia z okraja. Rané malby či animácie, v ktorých spočiatku kodovala najmä vlastný alebo spoločný fotoarchív, neskôr expan-

Daniela Krajčová: Mapy I, 2016, tlač a kresba na plátno, 150 x 100 cm, celok a detail. Foto: archív autorky

Daniela Krajčová: Manuál Slovakia, 2014, digitálna koláž, participatívny projekt s utečencami. Foto: archív autorky

Daniela Krajčová: Mapy II, 2016, tlač a kresba na plátno, 150 x 100 cm. Foto: archiv autorky